

Incluziunea în proiectele tale Erasmus+

Ghid detaliat pentru candidaturi, cu explicații și exemple concrete

**Hai să vedem,
împreună, cum aduci
incluziunea în inima
proiectului tău.**

Ce găsești în acest material

- 1 De ce contează și pe ce cadru oficial ne sprijinim
- 2 Cine sunt participanții cu mai puține oportunități — cele 8 bariere, explicate cu exemple
- 3 Cum integrezi incluziunea în proiect, etapă cu etapă, cu formulări bune vs. generice
- 4 Mecanismele financiare + un mini-caz de bugetare
- 5 Repere pe sectoare, greșeli frecvente și lista de verificare înainte de termen

De ce vorbim despre asta

Ce spune Ghidul programului: Erasmus+ promovează, în toate acțiunile sale, egalitatea de șanse și de acces, incluziunea, diversitatea și echitatea. Organizațiile și participanții cu mai puține oportunități se află în centrul acestor obiective, iar programul le pune la dispoziție mecanisme și resurse.

Ce înseamnă pentru tine: când îți concepi proiectul și activitățile, adoptă o abordare favorabilă incluziunii și fă-le accesibile unei game variate de participanți. Evaluatorii caută această abordare în întreaga candidatură, nu într-o singură rubrică.

Nu e o rubrică de bifat, ci un fir roșu care trece prin tot proiectul.

Pe ce ne sprijinim — cadrul oficial

Cadrul de măsuri de incluziune

Decizia Comisiei pentru Erasmus+ și Corpul European de Solidaritate 2021-2027 — baza juridică ce facilitează accesul la finanțare pentru mai multe organizații și participanți.

Strategia de incluziune și diversitate

Acoperă toate domeniile programului; orientările de implementare îți arată concret cum se aplică principiile în proiecte.

Planurile agențiilor naționale

Fiecare agenție națională (la noi, ANPCDEFP) are un plan de incluziune și diversitate adaptat contextului național — consultă-l înainte de a scrie.

Centrele de resurse SALTO

Două centre dedicate incluziunii: unul pentru educație și formare, unul pentru tineret — cunoștințe, formare și sprijin pentru beneficiari.

Într-un proiect...

Această prioritate poate fi atinsă în mai multe modalități:

**grupul țintă
vizat**

**tematica
proiectului**

**modul de
management și
implementare a
proiectului**

Cine sunt participanții cu mai puține oportunități

Definiția din Ghid: persoane care se confruntă cu bariere ce le pot împiedica participarea — fie individual, fie în combinație.

Important: lista de bariere din Ghid nu este exhaustivă. E o referință care te ajută să îți analizezi grupul țintă, nu un formular de încadrare.

Barierile se pot suprapune: un tânăr dintr-un sat izolat, dintr-o familie cu venituri mici, care a părăsit timpuriu școala, cumulează trei bariere — geografică, economică și educațională.

Accentul cade pe
identificarea barierelor
reale, nu pe apartenența
la o categorie.

Barierile din Ghidul programului (1/4)

Dizabilități

Deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale care, în interacțiune cu diferite bariere, pot împiedica participarea deplină și efectivă, la egalitate cu ceilalți (conf. Convenției ONU).

Exemplu concret: un elev cu deficiență de vedere participă la mobilitate dacă prevezi materiale accesibile, un însoțitor și transport adaptat — toate finanțabile 100% din sprijinul pentru incluziune.

Probleme de sănătate

Bariere ce rezultă din boli grave, boli cronice sau orice altă situație de sănătate fizică sau mentală care împiedică participarea la program.

Exemplu concret: o cursantă cu o afecțiune cronică are nevoie de cazare lângă locul activității și de un program cu pauze — descrie asta în candidatură și bugetează costurile reale.

Barierile din Ghidul programului (2/4)

Sisteme de educație și formare

Persoane cu performanțe slabe în sistem, care au părăsit timpuriu școala, tineri NEET, adulți slab calificați — adesea din cauza unor limitări structurale, nu personale.

Exemplu concret: pentru un grup de adulți slab calificați, alegeți activități nonformale și un mentor de sprijin, în loc de sesiuni academice clasice cu multe materiale scrise.

Diferențe culturale

Afectează mai ales migranții și refugiații (inclusiv nou-sosiți), minoritățile naționale sau etnice, utilizatorii limbajului prin semne, persoanele cu dificultăți de adaptare lingvistică.

Exemplu concret: pentru participanți nou-sosiți în România, prevezi sprijin lingvistic prin OLS, materiale în limbaj simplu și un buddy din comunitate pentru primele zile.

Barierile din Ghidul programului (3/4)

Bariere sociale

Competențe sociale limitate, comportamente cu risc, marginalizare — dar și circumstanțe familiale: părinte unic, îngrijitor, orfan, prima persoană din familie cu acces la studii superioare.

Exemplu concret: o mamă singură poate participa la formare dacă alege o mobilitate scurtă sau mixtă (parte online) și acoperi costuri de îngrijire justificate ca sprijin pentru incluziune.

Bariere economice

Nivel scăzut de trai, cursanți care muncesc pentru a se întreține, șomaj de lungă durată, precaritate, lipsa adăpostului, datorii — plus transferabilitatea limitată a serviciilor de sprijin.

Exemplu concret: un ucenic care lucrează nu își permite avansul pentru bilete — organizația plătește direct transportul, ca participantul să nu scoată bani din buzunar.

Barierile din Ghidul programului (4/4)

Bariere legate de discriminare

Discriminare legată de gen, vârstă, etnie, religie, convingeri, orientare sexuală, dizabilități — sau factori intersecționali, când două sau mai multe se combină.

Exemplu concret: în selecție folosești criterii transparente și un formular fără câmpuri inutile despre etnie sau religie; echipa de proiect e instruită pe comunicare incluzivă.

Bariere geografice

Traiu în zone îndepărtate sau rurale, pe insule mici, în regiuni ultraperiferice, în suburbii sau zone slab deservite — transport public limitat, facilități precare.

Exemplu concret: pentru participanții dintr-o comună fără transport direct, bugetezi microbuzul până la aeroport și o noapte de cazare înainte de plecare — costuri eligibile, justificate.

Etapa 1 — analiza nevoilor grupului țintă

Ce cere Ghidul: abordarea incluzivă pornește de la nevoile reale ale participanților. Descrie concret barierele — nu folosi etichete generice, care simplifică excesiv și pot perpetua stereotipuri.

Așa nu (generic):

„Proiectul se adresează tinerilor defavorizați din medii vulnerabile.”

Nu spune nimic despre bariere sau despre ce sprijin e necesar.

Așa da (concret):

„12 dintre cei 20 de elevi provin din 3 sate fără transport direct (barieră geografică); 5 lucrează sezonier pentru a-și susține familia (barieră economică).”

Barierele numite duc direct la măsuri și buget.

Etapa 2 — proiectează accesibil de la început

Formate flexibile

mobilitate mixtă (fizic + virtual) sau de scurtă durată, pentru cei care nu pot lipsi mult de acasă — de ex. părinți, persoane care lucrează, sportivi.

Activități și metode adaptate

metode nonformale, ritm ajustat, pauze, materiale în limbaj simplu, alternative la textul scris — potrivite nivelului și nevoilor grupului.

Comunicare accesibilă

anunțuri de selecție clare, în canale care ajung la grupul țintă (nu doar site și e-mail); informații despre sprijinul disponibil, ca oamenii să îndrăznească să aplice.

Sprijin lingvistic

platforma OLS pentru toți participanții la mobilitate + forme complementare finanțabile din sprijinul pentru incluziune: limbaj mimico-gestual, Braille.

Etapa 3 — selectează echitabil

Standardele de calitate Erasmus cer: oportunități de mobilitate oferite participanților din toate mediile, într-o manieră favorabilă incluziunii și echitabilă. La selecția cursanților iei în considerare motivația, meritul și nevoile de dezvoltare personală și de învățare — nu doar performanța școlară.

Atenție la contribuții: dacă ceri contribuții financiare participanților, acestea nu trebuie să creeze obstacole în calea incluziunii celor cu mai puține oportunități.

Exemplu de criterii echilibrate:

- motivația (scrisoare sau interviu)
- nevoia de dezvoltare — cât de mult ar câștiga persoana din experiență
- angajamentul de a împărtăși rezultatele

NU doar media generală sau nivelul de engleză

Etapa 4 — sprijin înainte, în timpul și după

Înainte

vizită pregătitoare la partener pentru a verifica accesibilitatea; pregătire lingvistică și interculturală; informarea familiilor; documente și asigurări rezolvate din timp.

În timpul

însotitori (costuri eligibile, inclusiv peste 60 de zile — trec la sprijin pentru incluziune); mentorat și persoană de contact; monitorizare constantă a stării participanților.

După

debriefing și valorizarea rezultatelor — beneficiile dezvoltării profesionale a personalului ajung la toți cursanții organizației, cum cer standardele de calitate.

Mecanismele financiare, pe înțelesul tuturor

125 EUR

sprijin pentru incluziune destinat organizațiilor — contribuție unitară pentru fiecare participant cu mai puține oportunități care primește sprijin suplimentar; acoperă efortul tău de organizare.

100%

sprijin pentru incluziune destinat participanților — costuri reale, direct legate de participanții cu mai puține oportunități și de însoțitorii lor; agenția evaluează cererea pe baza descrierii și justificării tale.

Bine de știut: poți depune cereri suplimentare pentru aceste costuri și în timpul implementării, în ordinea primirii, cât timp există fonduri. Fondurile Erasmus+ pot fi completate din alte surse, cu respectarea evitării dublei finanțări.

Mini-caz — cum arată bugetarea în practică

Scenariu ilustrativ: mobilitate VET de 2 săptămâni, 12 elevi, dintre care 4 cu mai puține oportunități (2 cu bariere economice, 1 cu dizabilitate locomotorie, 1 dintr-un sat izolat).

Sprjin incluziune — organizații

4 participanți × 125 EUR = 500 EUR — contribuție unitară, automat pe baza numărului

Sprjin incluziune — participanți

costuri reale, 100% — transport adaptat + însoțitor pentru elevul cu dizabilitate; microbuz și o noapte de cazare pre-plecare pentru elevul din satul izolat

Organizarea plăților

fără avans din buzunarul elevilor — organizația achită direct biletele pentru elevii cu bariere economice

Vizită pregătitoare

buget dedicat — coordonatorul verifică accesibilitatea cazării și a atelierelor la partener

Repere pe sectoare (1/2) — educație și formare

Învățământ superior

Carta ECHE cere acces și oportunități egale pentru participanți din toate mediile: studenți cu afecțiuni, studenți cu copii, care lucrează, sportivi, domenii subreprezentate. Instituțiile sunt încurajate să aibă responsabili cu incluziunea și ferestre de mobilitate în curriculum; mobilitatea mixtă oferă o cale flexibilă.

Educație școlară, VET, educația adulților

Standardele de calitate Erasmus cer oferirea oportunităților într-o manieră incluzivă și echitabilă; organizațiile promovează activ incluziunea și diversitatea prin folosirea finanțărilor dedicate, sensibilizarea participanților și alegerea structurii potrivite pentru activități.

Repere pe sectoare (2/2) — tineret și sport

Tineret

Pe lângă abordarea incluzivă cerută în toate proiectele de tineret, există acțiunea de incluziune DiscoverEU: le facilitează tinerilor cu mai puține oportunități, între 18 și 21 de ani, participarea la călătoriile DiscoverEU în condiții de egalitate cu colegii lor.

Sport

Evenimentele sportive non-profit au ca obiectiv explicit sensibilizarea cu privire la rolul sportului în promovarea incluziunii sociale, a egalității de șanse și a activității fizice benefice sănătății; centrele de excelență profesională creează ecosisteme pentru incluziune socială.

Greșeli frecvente — și cum le eviți

Etichete generice: „tineri defavorizați”, „grupuri vulnerabile” fără bariere numite → descrie concret barierele, cu date despre grupul tău.

Incluziunea doar într-un paragraf: un capitol frumos, dar activități inaccesibile → firul roșu trebuie să se vadă în obiective, activități, selecție, buget și evaluare.

Sprijin nebugetat sau nejustificat: menționezi nevoile, dar nu ceri sprijinul pentru incluziune → agenția evaluează pe baza descrierii și justificării tale; cere ce e necesar.

Costuri care blochează participarea: avansuri, contribuții obligatorii → organizează plățile astfel încât participanții cu mai puține oportunități să nu fie excluși.

Înainte de termenul limită — lista de verificare

Ai descris concret grupul țintă și barierele cu care se confruntă oamenii tăi.

Abordarea incluzivă se vede în obiective, activități, selecție și evaluare — nu doar într-un paragraf.

Ai bugetat sprijinul pentru incluziune (125 EUR/participant + costuri reale) și l-ai justificat clar.

Ai prevăzut măsuri de accesibilitate și sprijin înainte, în timpul și după activități.

Ai consultat planul de incluziune al agenției naționale și resursele SALTO.

Resurse oficiale, cu linkuri

- [Ghidul programului Erasmus+ 2026](#)
- [Decizia Comisiei — cadrul de măsuri de incluziune 2021–2027](#)
- [Orientări de implementare — Strategia de incluziune și diversitate](#)
- [SALTO Inclusion & Diversity — educație și formare](#)
- [SALTO Inclusion & Diversity — tineret](#)
- [Materialele de includere și diversitate ale ANPCDEF](#)